

Índex

PRESENTACIÓ	11
1. INTRODUCCIÓ	17
Justificació	19
L'estat de la qüestió en els estudis sobre menors immigrants no acompanyats	21
La metodologia	24
El treball de camp	28
· La mostra	28
· L'equip assessor	29
· Les reunions metodològiques	30
· Les entrevistes informatives	31
· Els tallers a Tànger	31
· Les sessions de contrast	31
Les dificultats metodològiques	32
PRIMERA PART: EL PERFIL SOCIOCULTURAL I FAMILIAR DELS MENORS QUE ARRIBEN A CATALUNYA	35
2. L'ORIGEN GEOGRÀFIC	37
3. L'ESCOLARITZACIÓ	51
L'abandonament escolar	58
4. LA CRISI SOCIOECONÒMICA I FAMILIAR	67
L'estructura familiar i l'habitatge	71
L'economia familiar	73
El treball infantil i adolescent	77

SEGONA PART: L'EMIGRACIÓ CLANDESTINA 85

5. ELS ARGUMENTS PER PRENDRE LA DECISIÓ D'EMIGRAR 87

La família	90
La xarxa d'amics	91
"El Dorado"	93
El treball	95
L'aprenentatge d'un ofici	97
L'aventura	98
L'ajut de l'Administració	99

6. LA POSICIÓ FAMILIAR DAVANT EL PROJECTE MIGRATORI DEL FILL 103

Menors de l'àmbit urbà	106
Menors de l'àmbit rural del sud	110

7. EL PAS DE LA FRONTERA 113

Principals llocs de sortida i mitjà de transport	115
L'estratègia per arribar a Espanya	121
· Des de les ciutats de Tànger i Ceuta principalment	122
· Des de les platges de Tarfaya i d'Alhucemas	128

TERCERA PART: ELS ITINERARIS I ELS PROCESSOS D'ACOLLIDA A CATALUNYA 137

8. L'ITINERARI A LA PENÍNSULA 139

9. LA DESPROTECCIÓ DE LA VIDA AL CARRER 159

Condicions de vida al carrer	165
· L'allotjament	165
· El tràfic de drogues com a mitjà per sobreviure	167
· La banda de carrer	168
· La situació de desprotecció	170
Salut i consums	170

10. LES ADAPTACIONS DEL SISTEMA DE PROTECCIÓ A CATALUNYA 179

Evolució del sistema de protecció	184
Marc legislatiu i situació legal dels menors entrevistats	193
Les repatriacions o retorns a origen	199
La percepció dels menors	204
Valoració del sistema per part dels equips educatius	212

QUARTA PART: D'EMIGRANTS A IMMIGRATS: LA INTEGRACIÓ 217

11. LA RELACIÓ AMB LA FAMÍLIA DES DE CATALUNYA 219

Contacte amb la família	221
La influència dels pares en el procés migratori	226
El paper que ha jugat la xarxa de familiars a Espanya	233

12. LES XARXES DE SUPORT 239

Model migratori adult <i>versus</i> model migratori adolescent	241
Rumors i informacions en la xarxa: l'efecte crida	245
Solidaritat espontània	250

13. LA INSERCIÓ I CLAUS DE L'ÈXIT 255

Valoració subjectiva del procés migratori	261
---	-----

14. CONCLUSIONS I PROPOSTES D'ACTUACIÓ 269

El perfil dels menors	271
El paper de les famílies	275
La prevenció al Marroc	276
Els itineraris a la Península	278
La protecció	279
Les repatriacions	283
La salut i els consums	285
Les claus per a la integració	286

ANNEXOS	289
Annex 1. Itineraris dels menors entrevistats	291
Annex 2. Marc legal vigent a les comunitats autònomes freqüentades pels menors immigrants	316
Annex 3. Organigrama de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) 2003-2004	319
BIBLIOGRAFIA	321